

UDK 908(497.6 Vidovo polje)“04/14”

Historijska građa

NOVI PODACI O VIDOVOM POLJU

Esad Kurtović
Filozofski fakultet, Sarajevo

Nedavnim radom na proučavanju pisanih vrela o stolačkom području u srednjem vijeku fond novopronađenih podataka se uvećao, značajno premašivši raniju dugo vremena održavanu, ogoljenu i fragmentarnu sliku usputnog i sporadičnog pisanog bilježenja a zbog toga i siromašnijih i kraćih interpretacija zabilježenih pisanim izvorom.¹ Iskazana procjena da ni time nisu iscrpljene sve mogućnosti, danas još jednom potvrđujemo, pokazuje se tačnom. Naime, s pet novopronađenih podataka stolačko područje se predstavlja još bogatijim u izvornim pisanim navodima koji svjedoče o ovoj značajnoj srednjovjekovnoj sredini.

Prva informacija je izuzetno važna, uz dužno poštovanje pred obiljem vrijednih nalaza koji krasi našu zemlju—spektakularna je dimenzijom hercegovačke mikrohistorije, jer izvorno pisanu historiju stolačkog područja konačno produžuje u dublju srednjovjekovnu starost, u okrilje XIV. stoljeća (1393.) koje krasi samo najpoznatije sredine u historiji srednjovjekovne Bosne, Bosanskog kraljevstva, Humske zemlje i uopće današnjeg područja Bosne i Hercegovine u srednjem vijeku. Prelaskom ovog svojevrsnog magičnog praga u liniji srednjovjekovne starosti, na figurativan način moglo bi se reći i da je svekoliko bogatstvo materijalne građe stolačkog područja i žive narodne tradicije svih epoha sa ovom dodatnom potvrdom postalo još vrijednije, jasnije, izazovnije i mističnije pred historijom, historiografijom, savremenim promišljanjima bogatstva bosanskohercegovačke kulturne baštine, a konačno i predmetom

---

¹ Uz prateći pregled literature o stolačkom području u srednjem vijeku, Esad Kurtović, “Vidovski, Vidovo polje i Stolac – prvi pisani pokazatelji (Uz 585-obljetnicu prvog pomena Stoca: 1420-2005)”, *Slovo Gorčina* 27, Stolac 2005., 43-51. (objavljeno i u: *Bosna franciscana XIV/24*, Sarajevo, 2006, 87-102).

hvalevrijednog ponosa savremenih stanovnika stolačkog kraja. Preostala četiri podatka su iz prve polovine XV. stoljeća (1417., 1419., 1437. i 1443. godine).

***

Prvi podatak o Vidovom polju iz 1393. godine:

“Ego Vocheç Bratoeuich de Vidouopoye confiteor quod loco me et operas meas ad standum cum ser Iunio Trippe de Georgio presente et recipiente usque ad III^{or} annos proxime futuros, promittens eidem fideliter et legaliter seruire et hobedire eius mandatis et facere quemcumque michi comiserit facienda. Et ab eo non aufugere vel recedere ante dictum termini. Et res et bona sua fideliter custodire et saluare et ipsius furtum non facere nec frandere comittere nec volenti facere vel committere consocire. Et ego Iunio promitto eidem Vocheç dare victum et vestitum condecensus secundum condicionis famullorum toto dicto tempore et in finem termini dare eidem pro eius salario et mercede tocius dicti temporis perperos undecim. Ser Clemens M. de Goçe iudex et ser Iacobi de Gondulla testis.”²

Prema navedenom najstariji poznati pisani pomen Vidovog polja potiče iz početka maja 1393. godine. Po uobičajenom obrascu ugovora o službi u kojima se prati kretanje radne snage iz zaleđa na području Dubrovnika, Vukac Bratojević iz Vidovog polja se obavezao na četvorogodišnju službu kod dubrovačkog vlastelina Junija Tripe Đorđića. Vukčev poslodavac, vlastelin Junije Đorđić, se obavezao da će brinuti o svome sluzi prema ustaljenim običajima i na kraju službe dati mu zasluženu zaradu u iznosu od 11 perpera dubrovačkih dinara. Prema dosad poznatom Vukac Bratojević je prvi poznati stanovnik stolačkog područja u pisanim izvorima srednjovjekovlja, a Vidovo polje u ovoj 2008. godini doživljava 615. godišnjicu prvog pomena u historijskim izvorima.

***

Drugi podatak o Vidovom polju, koji ovdje prezentiramo vezan je za 1417. godinu:

---

² (05. 05. 1393. g.), Državni arhiv u Dubrovniku (dalje: DAD), *Diversa Cancellariae*, XXXI, 62v.

“Grubaç Ostoych de Vidoua poglia locauit se et opera sua ad standum cum Iaxa Ratchouich pro duos annos proxime sequentis cum hoc pacto quod dictus Grubaç dicto durante tempore duorum annorum non possit recederis a dicto Iaxa promitens et dictus Grubaç non furaris ne furaris volentis sconsentise dicto Iaxe, videlicet, res et bona eisdem bene, fideliter et legaliter custodire ad usum boni famuli. Et hoc pro eo quia dictus Iaxa promictit dictum Grubaç pro dicto tempore alere, caciare, vestire et sibi necessaria dare. Et quolibet anno dictorum duorum annorum promisit dictus Iaxa dare dicto Grubacio pro suo salario et soldo yperperis quinque.”³

Dokument govori o izvjesnom Grubaču Ostojiću iz Vidovog polja koji se početkom aprila 1417. godine obavezao na dvogodišnju službu kod Jakše Ratkovića. Grubač se obavezao da neće bježati od svoga poslodavca, već da će njegove stvari i dobra vjerno čuvati kao dobar sluga. Sa svoje strane poslodavac Jakša se obavezao da će se u predviđenom vremenu brinuti za svoga slugu te da će mu na kraju službovanja isplatiti iznos od pet perpera dubrovačkih dinara.

***

Treći podatak o Vidovom polju vezan je za 1429. godinu:

“Radasinus Volcosaglich de Vidoua pogle etatis annorum XIII et ultra locauit se et operas suas Radoe Petchouich pellipario presenti et conducenti pro annis duobus proxime futuros, promittens eidem bene et fideliter seruire per totum tempus, et res et bona sua legaliter saluare et custodire, et ab eo non recedere nec furtum committere nec committenti consentire. Et versa vice dictus Radoe promissit illum tenere sanum et infirmum per totum dictum tempus, et bene et mansuete illum tractare et docere artem suam predictam iuxta posse suum. Et dare sibi expensas victus et condecenter secundum usum famulorum et pro vestibus dare sibi unam zubam nouam et unam clamidem de bona rassa, unam beretam et caligos de panno. Et in fine temporis dare sibi capita artis secundum usu Ragusii ... Pro quo Radassino

---

³ (06. 04. 1417. g.), DAD, Diversa Cancellariae, XLI, 102.

Stoisauus Turticouich pelliparius se constituit plezium et principalem pagatorem.⁷⁴

Radašin Vukosalić (1429), iz Vidova polja, starosti oko 14 godina, obavezao se na dvogodišnju službu i učenje krznarskog zanata kod krznara Radoja Petkovića u Dubrovniku. Za njega je jemčio krznar Stojsav Tvrtković. Ispod ovog ugovora pod datumom od 12. februara 1432. godine navedeno je da su obje strane izvršile svoj dio ugovora.⁵ I prema ovom ugovoru konstatiramo značajnu vezanost stolačkog područja za ekonomiju Dubrovnika. Iskustva i znanje stečeno na učenju krznarskog zanata Radašin je najvjerojatnije prenosio u svoju sredinu.

***

Četvrti, također dosad nepoznati podatak o Vidovom polju, koji ovdje prezentiramo vezan je za 1437. godinu:

“Codoe Crecich et Miochanus Creycich fratres de Vidouopol-
ye faciunt manifestum quod ipsi vendiderunt unum asinum Nicole de
Lane in platea prope currum pro perperis quatuor.”⁶

U ovom podatku se navodi da su februara 1437. godine braća Kodoje i Miokan Krečić (Krejčić ?) iz Vidovog polja prodali za četiri perpera dubrovačkih dinara margarca Dubrovčaninu Nikoli de Lane.

***

Peti podatak o Vidovom polju je iz 1443. godine:

„Radiuoi Boliesaligh de Vidoapoglia et Staniça eius uxor acorda-
uit et locauerunt eorum filiam Stanam cum Henrico Filippi de Arigu-
cio de Florentia cum hic pactis et condicionibus, videlicet, quod ipsa
Stana debet stare cum ipso Henrico et non cum aliquo usque ad con-

---

⁴ (19. 12. 1429. g.), DAD, Diversa Notariae, XVI, 168v.

⁵ “Die XII februarii 1432 Radoe suprascriptus franchauit suprascriptum Radassinum ab suprascripta obligatione et locatione sibi facta”, DAD, Diversa Notariae, XVI, 168v.

⁶ (20. 02. 1437. g.), DAD, Diversa Cancellariae, L, 150.

---

gruum tempus maritacionis ipsius Stane secundum discretionem ipsius Henrici et secundum quod erit conueniens et debet sibi bene seruire in omnibus rebus licitis et honestis. Et ipse Henricus debet tenere ipsam Stanam in domo sua durante dicto tempore tam infirmam quam sanam et sibi facere expensas et eam vestire et calciare secundum statum ipsius Stane et bene atque humaniter tractare et quando erit tempus maritandi ipsam Stanam quod ipse Henricus debeat maritare ipsam secundum discretionem suam et secundum quod erit conueniens et honorale. Que omnia suprascripta dicte partes promiserunt inter se firmiter obseruare renunciantes⁷.

Navedeni podatak predstavlja ugovor o službi. Radivoj Boljesalić i njegova supruga Stanica iz Vidovog polja, daju svoju kćerku Stanu na službu kod Henrika iz Firenze. Stana se obavezuje da će vjerno služiti svoga gospodara sve do vremena udaje. Henrik se obavezuje da će se brinuti o Stani za vrijeme njene službe (smještaj, ishrana, odjeća, obuća, zdravlje, humano ponašanje) sve do vremena Stanine udaje, a onda se obavezuje i da će je udati.

***

Iako nisu previše bogata informacijama ovih pet novih podataka proširuju dosadašnja sigurna saznanja o Vidovom polju i stolačkom području u srednjem vijeku. Prvi podatak značajno potvrđuje starost, aktivnost i životnost stolačkog područja u XIV. stoljeću kao prva jasno definisana pisana arhivska informacija. Svih pet podataka još jednom potvrđuju da je Vidovo polje izuzetno aktivno područje na kojem se ispoljavaju svi poznati segmenti privrednog i društvenog razvoja, da je ono izvjesno administrativna jedinica koja zasebno egzistira krajem XIV. i u XV. stoljeću te da je linija njene ranije historije, nastanka, izrastanja i razvojnog kretanja, iako nezasvjedočena pisanim vrelima, zapravo potpuno otvorena pred novim pretragama i promišljanjima. ■

---

⁷ (27. 12. 1443. g.), DAD, Diversa Cancellariae, LVIII, 142.

Rezime

Iako nisu previše bogata informacijama ovih pet novih podataka proširuju dosadašnja sigurna saznanja o Vidovom polju i stolačkom području u srednjem vijeku. Prvi podatak značajno potvrđuje starost, aktivnost i životnost stolačkog područja u XIV. stoljeću kao prva jasno definisana pisana arhivska informacija. Svih pet podataka još jednom potvrđuju da je Vidovo polje izvjesno administrativna jedinica koja zasebno egzistira krajem XIV. i u XV. stoljeću te da je linija njene ranije historije, nastanka, izrastanja i razvojnog kretanja zapravo potpuno otvorena pred novim pretragama i promišljanjima. ■

NEW DATA ON VIDOVO POLJE

Esad Kurtović

Summary

Although they do not offer too many information, these three new data still succeed to expand the reliable knowledge about Vidovo Polje and the region of Stolac in the Middle Ages. The first data offers relevant confirmation of age, activity and vitality of the area of Stolac in the 14th century, as the first clearly defined written archival information. All the three data confirm, once again, that Vidovo Polje definitely did exist as a separate administrative unit by the end of the 14th and in the 15th century, and that the line of its earlier history, its emergence, growth and development, are new totally open for new searches and considerations. ■